

USNESENÍ

Krajský soud v Brně rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Karla Černína, Ph.D., a Mgr. Jana Čížka ve věci

žalobce: **Česká společnost ornitologická – Jihomoravská pobočka**
sídlem Lidická 971/25, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**
sídlem Žerotínovo náměstí 3, 601 82 Brno

za účasti: Rybníkářství Pohořelice, a. s.
sídlem Vídeňská 717, 691 23 Pohořelice

v řízení o **žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 12. 2025, č. j. JMK 180441/2025,**
o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku žalobě

takto:

- I. Návrh na přiznání odkladného účinku se zamítá.
- II. Žalobce je povinen zaplatit České republice – Krajskému soudu v Brně soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku žalobě ve výši 1 000 Kč, a to do 3 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

1. Městský úřad Pohořelice stanovil na žádost osoby zúčastněné na řízení (Rybníkářství Pohořelice, a. s.) ve smyslu § 5b zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, odchýlný postup od postupu zákonné ochrany volně žijících ptáků. Konkrétně povolil odstřel kormorána malého za stanovených podmínek na výtažnicích (jde o chovné plůdkové rybníky) Čahoun, Nohavice, Zarostlý, Rýžoviště v k. ú. Nová Ves u Pohořelice a na výtažnicích a komorách v areálu střediska Velkého Dvora v k. ú. Pohořelice nad Jihlavou, a to v období od 1. 9. do 15. 4. následujícího roku (rozhodnutí ze dne 1. 10. 2025, č. j. MUPO-30175/2025/ZP/WAJ, dále též „rozhodnutí o odstřelu“). Žalobce, jakožto environmentální spolek, podal proti uvedenému rozhodnutí odvolání. Žalovaný rozhodnutím označeným v záhlaví změnil některé podmínky rozhodnutí o odstřelu, žalobcovo odvolání však jako nedůvodné zamítl (dále též „napadené rozhodnutí“ nebo „odvolací rozhodnutí“). Žalobce se u Krajského soudu v Brně domáhá zrušení odvolacího rozhodnutí i rozhodnutí o odstřelu žalobou podanou dne 16. 2. 2026.
2. Se žalobou spojil žalobce návrh, aby jí soud přiznal odkladný účinek. Odůvodnil jej tím, že doba povoleného odstřelu již probíhá a tento odstřel by měl závažné a nenapravitelné následky pro populaci kormorána malého. Naopak osoba zúčastněná na řízení svou újmu dostatečně neprokázala, jak vyplývá z žalobních tvrzení. Žalobce podotýká, že podal podnět k přezkumu napadeného rozhodnutí a doufal, že se tak včas podaří odvrátit újmu na životním prostředí, prozatím se tak ale nestalo.

3. Žalovaný se k návrhu na přiznání odkladného účinku nevyjádřil.
4. Osoba zúčastněná na řízení s přiznáním odkladného účinku nesouhlasí, protože přiznání odkladného účinku by jí způsobilo nejen přímé finanční škody, ale zejména významné škody v následné produkci ryb, které lze finančně jen velmi těžko vyčíslit. Počty kormoránů malých se každoročně zvyšují a s tím narůstají i způsobené škody. V roce 2024 byly vyčísleny na zhruba 1,2 mil. Kč, v roce 2025 již na zhruba 2,8 mil. Kč. Naproti tomu žalobci výkonem rozhodnutí žádná škoda nevzniká. A výkon rozhodnutí nemůže mít žádný významný vliv ani na populaci kormorána malého. Odstřel bude možný pouze do 1. 3. 2026, a následně až v období od 1. 9. 2026 do 1. 3. 2027, tj. mimo hnízdní období. Povolen byl pouze na čtyřech nejvíce postižených rybnících o celkové ploše zhruba 40 hektarů. V nejbližším okolí se dále nacházejí další rybníky o ploše zhruba 590 hektarů a 3 vodní nádrže o rozloze zhruba 34 km², ve vzdálenosti 16–20 km se pak nachází dalších 5 rybníků o ploše zhruba 554 hektarů, které jsou součástí národní přírodní rezervace Lednické rybníky. Konečně osoba zúčastněná na řízení poukazuje též na to, že napadené rozhodnutí jí umožňuje usmrtit maximálně 25 jedinců za stanovené období.
5. Krajský soud **vyhodnotil návrh** na přiznání odkladného účinku **jako nedůvodný**.
6. Odkladný účinek ze zákona se pravidelně pojí s tzv. řádnými opravnými prostředky, např. s odvoláním. Naproti tomu u žaloby ve správním soudnictví je přiznání odkladného účinku institutem mimořádným a závisí na úvaze soudu. Podle § 73 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“): *Soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.*
7. Povinnost tvrdit a osvědčit vznik újmy má žalobce. Ten musí konkretizovat, jakou újmu by pro něj znamenal výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí a z jakých konkrétních okolností to vyvozuje, případně navrhnout k prokázání svých tvrzení důkazy (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005-76). Hrozící újma musí souviset s právními následky napadeného rozhodnutí a musí být závažná a reálná, nikoliv pouze hypotetická či bagatelní (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 5. 2014, č. j. 6 Afs 73/2014 - 56). Významnou bude újma spíše tehdy, pokud: a) nebude možno po případném zrušení správního rozhodnutí v podstatných ohledech navrátit v původní stav jím způsobené následky či dopady; nebo b) půjde sice o následky vratné či napravitelné, avšak takového rázu, že způsobí žalobci vážné obtíže či významné poruchy v jeho životě, fungování, činnosti apod. (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014 - 58, č. 3270/2015 Sb. NSS).
8. Jak vidno, ve správním soudnictví se návrh žalobce na přiznání odkladného účinku zpravidla zakládá na tvrzení, že v důsledku výkonu napadeného rozhodnutí hrozí újma samotnému žalobci. V nynější věci je ale žalobcem spolek se zaměřením na ekologii, jehož předmětem činnosti je ochrana ptactva jakožto jedné ze složek životního prostředí. Újma, kterou tvrdí, tak nehrozí bezprostředně jemu jako právnické osobě, nýbrž veřejnému zájmu, k jehož ochraně se snaží svou činností přispívat. Krajský soud si proto nejprve kladl otázku, zda takto koncipovaná újma vůbec odpovídá textu zákona a zda lze na její existenci případné rozhodnutí o odkladném účinku založit.

9. Dospěl k závěru, že to možné je. Takový názor již opakovaně vyslovil jak Nejvyšší správní soud, tak i některé krajské správní soudy. A zdejší soud nevidí důvod, proč se od této ustálené judikatury odchýlovat.
10. Krajský soud stručně shrnuje, že tento závěr se zakládá závazcích vyplývajících České republice z mezinárodního a evropského práva, konkrétně z čl. 9 tzv. Aarhuské úmluvy (sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 124/2004 Sb. m. s., o Úmluvě o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí) a z čl. 10a tzv. směrnice EIA (směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13. 12. 2011 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí). Podle obou těchto ustanovení musí být osobám z řad dotčené veřejnosti, mezi něž patří i nevládní organizace zabývající se ochranou životního prostředí, umožněno domáhat se přezkumu rozhodnutí o zásazích do životního prostředí, a to po stránce hmotné i procesní. Soudní ochrana přitom musí být mimo jiné včasná a účinná.
11. S odvoláním na tyto závazky dospěl Nejvyšší správní soud již vícekrát k závěru, že *musí být žalobcům z řad dotčené veřejnosti vyhovováno k jejich návrhům na přiznání odkladného účinku správní žaloby tak, aby nemohlo docházet k situacím, kdy v době rozhodování o správní žalobě již byl povolený záměr nevratně realizován* (srov. rozsudky ze dne 29. 3. 2007, č. j. 1 As 13/2007-63, č. 1461/2008 Sb. NSS, či ze dne 28. 6. 2007, č. j. 5 As 53/2006-46). To potvrdil v jiném případě i Ústavní soud (srov. usnesení ze dne 6. 5. 2015, sp. zn. II. ÚS 3831/14). A krajské soudy tento příkaz v některých případech následovaly [např. usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 20. 3. 2008, sp. zn. 22 Ca 43/2008, či ze dne 25. 6. 2008, sp. zn. 22 Ca 143/2008; nebo usnesení Městského soudu v Praze ze dne 24. 4. 2008, sp. zn. 5 Ca 120/2008; citováno dle ČERNÝ, Pavel. *K rozhodování správních soudů o návrzích na odklad vykonatelnosti žaloby (vybrané otázky)*. Právní rozhledy, 2008, č. 24, s. 887-891].
12. Je tu ještě další argument, který může svědčit pro to, že právnická osoba (typicky environmentální spolek) může v návrhu na odkladný účinek uplatnit i újmu, jež nehrozí přímo jí samotné. Ten spočívá v tom, že fyzickým osobám, které se sdruží do občanského sdružení (spolku), jehož účelem je podle stanov ochrana přírody a krajiny, musí soudy umožnit, aby své právo na příznivé životní prostředí, zakotvené v čl. 35 Listiny, realizovaly i prostřednictvím tohoto spolku. Na základě této argumentace byly správní soudy v minulosti nuceny pod vlivem judikatury Ústavního soudu přehodnotit svůj dosavadní striktní přístup k aktivní žalobní legitimaci různých spolků (srov. souhrnně PAWLIKOVÁ, Klára. *Aktivní legitimace (ekologických) spolků ve správním soudnictví*. Soudní rozhledy, 2024, č. 9).
13. Z dostupné judikatury pak vyplývají pro nynější rozhodování o odkladném účinku následující obecná pravidla: Je-li v roli žalobce spolek (dříve občanské sdružení), jehož hlavním cílem je ochrana životního prostředí, může v návrhu na přiznání odkladného účinku tvrdit *nenahraditelnou újmu na jím prosazovaných veřejných zájmech* (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2009, č. j. 5 As 41/2009-84, obdobně usnesení ze dne 6. 11. 2024, č. j. 2 As 215/2024-55). Tvrzení musejí být dostatečně konkrétní. Pokud například spolek uvádí, že provedením stavby dojde k zásahu do jeho práva na příznivé životní prostředí, musí upřesnit, *jakým způsobem k němu dojde (zda např. přílišným hlukem, emisemi v podobě prachu, výtoků, či velkého tepla), ... na jakou složku životního prostředí bude mít realizace vliv, a případně jaký dopad bude mít tato realizace přímo na něj* (srov. usnesení

Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 8. 2021, č. j. 8 As 258/2021-24). Na druhou stranu, pokud jde o důkazy, že taková újma životnímu prostředí vskutku hrozí, požadavky soudu nesmějí být přemrštěné. *Prokázání takovéto újmy by bylo pro žalobce krajně obtížné či nemožné* (srov. usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 10. 8. 2017, č. j. 31 A 208/20217-116; nepublikováno, dostupné pouze na <http://www.rackova.cz/file.php?nid=4422&oid=5846969>). Proto se správní soudy většinou spokojí s tvrzeními žalobce o hrozícím zásahu do chráněného zájmu, pokud tato tvrzení odpovídají informacím, jež zná soud ze spisu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2018, č. j. 6 As 299/2018-43).

14. V nynější věci nemohl krajský soud návrhu na přiznání odkladného účinku vyhovět zejména proto, že žalobce nenabídl dostatečná tvrzení o hrozícím nevratném zásahu do zájmu na ochraně živočišného druhu kormorána malého.
15. Žalobce především ve své žalobní argumentaci ani v návrhu na odkladný účinek nijak nereflektuje fakt, že žalovaný v odvolacím rozhodnutí doplnil důležitou podmínku pro realizaci rozhodnutí, a totiž že za jedno období lze ulovit maximálně 25 jedinců kormorána malého (stanovené období přitom trvá celkem 6 měsíců). Žalovaný to v napadeném rozhodnutí odůvodňuje zásadou předběžné opatrnosti. Jedná se o první stanovení odchylného postupu k tomuto druhu v tomto místě, proto je podle odůvodnění napadeného rozhodnutí nutné monitorovat, zda a jaký vliv bude mít povolený odstřel na přirozený vývoj tohoto druhu, na jeho hnízdění a další aspekty jeho rozšíření v dané lokalitě. Další omezující podmínku obsahuje již rozhodnutí o odstřelu – jednorázově lze ulovit maximálně 20 % jedinců v dohledové vzdálenosti. Krajský soud se tak nutně musí ptát, jestli i za těchto omezujících podmínek hrozí nějaké závažné a nevratné dopady na českou populaci kormoránů malých jako celek (o fatálních následcích pro odstřelené jedince soud nepochybuje, ty však vážnou újmu na právu žalobcových členů na příznivé životní prostředí představovat nemohou).
16. Na tuto otázku žalobce nenabízí žádnou odpověď. V žalobě pouze zpochybňuje počty kormoránů malých, které pozorovali zaměstnanci Rybníkářství Pohořelice a ze kterých vyšly správní orgány, jako příliš vysoké. Ale i kdyby vzal soud za bernou minci pozorování uskutečněná autory odborných článků, jež žalobce přiložil k žalobě, stále by se jednalo o počty poměrně značné. Již v roce 2021, kdy bylo poprvé zaznamenáno hnízdění kormoránů malých na území ČR, byly na nocovišti na Střední nádrži vodního díla Nové Mlýny – která se nachází v blízkosti výtažníků, na nichž byl v prosinci 2025 povolen nynější odstřel – pozorovány desítky kormoránů malých (několikrát i přes 100 kusů). Jejich populace každý rok setrvale roste. V roce 2024 zde bylo zaznamenáno již 115 hnízdících párů (podle počtu hnízd, mláďata počítána nebyla) a v zimě 2024/2025 pak 541 přezimujících jedinců.
17. Soud není vybaven odbornými znalostmi, které by mu umožnily zhodnotit dopad odstřelu pětadvaceti jedinců v rozmezí půl roku na takto velkou populaci vodních ptáků. Nicméně nemůže přehlédnout, že žalovaný problém možných dopadů povoleného odstřelu na tento živočišný druh ve výroku i odůvodnění svého rozhodnutí reflektoval. Naproti tomu žalobce se k této otázce nijak nevyjádřil. Krajskému soudu tak nezbyvá než spolehnout se na odbornost žalovaného a na vlastní laický úsudek, podle něž při odstřelu 25 ptáků, jejichž lokální populace dosahuje v současnosti zřejmě několik stovek kusů, se dopad na tuto populaci nejeví na první pohled jako fatální.

18. Zároveň žalobce ve své argumentaci vycházel z toho, že soud bude o jeho návrhu na odkladný účinek rozhodovat ještě v době, kdy bude možné odstřel provádět, tedy v únoru 2026. Tento předpoklad se však nenaplnil, neboť soud musel dát nejprve možnost žalovanému a osobě zúčastněné na řízení, aby se k návrhu vyjádřili (ostatně, sám žalobce zaplatil soudní poplatek za podanou žalobu až dne 25. 2. 2026). Krajský soud tak rozhoduje o žalobcově návrhu v březnu 2026, kdy by měl být podle napadeného rozhodnutí sezónní odstřel již ukončen. Jeho obnovení bude možné až na začátku září 2026. Nelze sice předpokládat, s ohledem na celkovou zátěž správního úseku Krajského soudu v Brně, že by soud do té doby o žalobě rozhodl. Přesto se však hrozící újma za stávajícího stavu nejeví nejen jako vážná, ale ani jako bezprostřední. Žalobci pochopitelně nic nebrání, aby svůj návrh na přiznání odkladného účinku podal znovu koncem července, až se bude blížit další období povoleného odstřelu, a lépe jej tentokrát odůvodnil (ve smyslu výše vyloženém).
19. Krajský soud shrnuje, že není povinen ani oprávněn samostatně domýšlet či dohledávat skutečnosti, které obecná tvrzení žadatele v návrhu na přiznání odkladného účinku konkretizují či prokazují. Proto nemohl být návrh na přiznání odkladného účinku úspěšný.
20. Pokud jde o výrok II. tohoto usnesení, návrh na přiznání odkladného účinku ve správním soudnictví je dle položky 20 Sazebníku soudních poplatků zpoplatněn částkou 1 000 Kč. Poplatková povinnost nicméně vzniká teprve dnem právní moci rozhodnutí, jímž bylo o návrhu rozhodnuto [srov. analogicky § 4 odst. 1 písm. h) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, k tomu viz blíže usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012, č. j. 1 As 27/2012 - 32]. Protože žalobce dosud částku 1 000 Kč, kterou by bylo možno zaúčtovat na úhradu soudního poplatku, nezaplatil, soud mu uložil tak učinit. Podle § 7 odst. 1 zákona o soudních poplatcích je poplatek splatný do 3 dnů od právní moci tohoto usnesení. Nebude-li poplatek uhrazen řádně a včas, bude pohledávka státu předána k vymáhání celnímu úřadu.
21. Soudní poplatek lze zaplatit:
 - bezhotovostně převodem na účet soudu číslo: **3703 – 5720621/0710**, vedený u České národní banky, pobočka Brno. Závazný variabilní symbol pro identifikaci platby je: **3033001026**.
 - hotovostí či bezhotovostně na pokladně soudu.

Poučení:

Proti tomuto usnesení nejsou opravné prostředky přípustné [§ 104 odst. 3 písm. c) s. ř. s.].

Brno 17. 3. 2026

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu